

בנשיאות מו"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

לע"נ מו"ר אבי - יעקב בן רחל ז"ל - א' ניסן

כ"ז ניסן
תשפ"העלון מס' 725
שנה ט"ז

שְׁמִינִי - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

א. סדר העבודה במשכן ביום הראשון להשראת השכינה בעם ישראל:

א. קרבנות היום: אהרן מביא עגל לחטאת ואיל לעולה, ועבור בני ישראל מקריב שעיר עזים לחטאת, עולה, שלמים, ומנחת סולת.

ב. משה רבינו מלמד את: מצוות היום, הלכות כהנים ועבור לְיָיִם, הדלקת המנורה, דיני - טמאים, איסורן במחנה שכינה ומצות פרה אדומה.

ג. עגל חטאת: שחיטתו, זריקת הדם, הקרבת החלב במזבח, ושריפת הבשר חוץ. הקרבת האיל לעולה, והקרבת קרבן העם: חטאת, עולה מנחה, ושלמים, ותנופת החזה והשוק. (וגם את החלבים הניף).

ד. אהרן הכהן מברך את עם ישראל בברכת כהנים.

ה. משה ואהרן נכנסו לאהל מועד (ללימוד מעשה הקטורת).

ו. ואז יצאה אש מלפני ה' אל המזבח, ואכלה את החלבים, (ומאז נשארה על המזבח) - אות להשראת השכינה במשכן, "וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ..."

ז. נדב ואביהוא הקטירו קטרת (שלא נצטוו עליה), נשרפו באש שיצאה מאת ה', "וַיָּדֹם אֶהָרֹן".

ח. משה צִוָּה את אהרן, אלעזר ואיתמר - שלא ינהגו דיני אבילות, וכל ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

ט. לאחר כל המאורע הנורא, צִוָּה ה' על איסור כניסת שתויי יין למקדש, וכן שלא להורות הלכות במצב זה. ועל היתר כניסת כהן גדול ביום הכפורים.

ב. מצות אכילת הקרבנות - כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים.

ג. שריפת שעיר החטאת, משה שואל ודורש מדוע נשרף, אהרן משיב למשה את ההלכה במקרה זה, ומשה הודה שמעתי הלכה זו ושכחתי (י, יב-כ).

ד. איסור אכילה והיתר אכילה (ע"פ סימני כשרות) בחיה ובבהמה ובדגים שבמים ובעוף, ודיני טומאתם במיתתם - במשא ובמגע (יא, א-כח).

ה. טומאת שמונה שרצים מתיים (ר"ת - חעצ"א כלח"ת) במגע באדם ובכלים, באוכל ובמשקה. אופן הטהרה מכל טומאות אלו - במקוה, ובמעין מים (כל סוג טומאה לפי דינה).

מדוע החלבים וחלקי הקרבן שקרבים על המזבח

נקראים 'אימורים'?

תשובה: כתב ה'תוספות יום טוב' (בפסחים ה, י) בשם הרמב"ם (בהקדמה לסדר קדשים), שנקראים כן מאחר שהם אלו הדברים האמורים בתורה להקטירם.

וב'ערוך' כתב שהחלבים נקראים 'אימורים' מלשון 'מרות', שהם מורים באדונים על כל האיברים, ועולים על גבי המזבח לחלק אדון העולם.

וב'משנה למלך' (פרק א' ממעשה הקרבנות הלכה י"ח) כתב טעם נוסף שנקראים 'אימורים', מלשון הפרשה מן הקרבן, שנאמר (דברים כ"ו, י"ז) "את ה' הִאֲמַרְתָּ".

דבר העורך

בפרשה קיימים כמה וכמה נושאים חשובים, בתחילה מדובר על היום השמיני - הוא שמיני למילואים שאותו היום הוא א' בניסן נחנך המשכן. בהמשך הפרשה דנה במאכלות האסורות והמותרות. וכתוב בפרשה (ויקרא יא, יד): "וְאֵת הַדָּאָה וְאֵת הָאֵיָה לְמִינָהּ", ואילו בפרשת ראה (דברים יד, ג) נקרא שמה 'רָאָה', ועל כך אמר רב אבהו (במסכת חולין ס"ג): 'רָאָה - זו אֵיָה, ולמה נקרא שמה רָאָה? שרואה ביותר וכו'. תנא: עומדת בבבל ורואה נבלה בארץ ישראל'.

ידועה על כך אמרתו של הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל אב"ד לוצק, שנתן טעם לשבח מדוע היא נמנית בין העופות הטמאים: כי כשרון גדול הוא להיטיב לראות מרחוק, אך מכיוון שהיא משתמשת בכישרון זה כדי לראות נבלה, ודווקא בארץ ישראל, סימן רע הוא לו, המלמד שהוא עוף טמא! ("שלל לא יחסר" עמ' קלז).

בארץ רחוקה היה מלך שהיה אהוב על נתיניו, אך אותו מלך היה בעל רגל אחת, הוא גם סבל מגיבנת בגבו, ובנוסף אחת מעיניו היתה סגורה באופן תמידי. ויהי היום, החליט המלך לתלות על קיר טרקלינו את דיוקנו העצמי. קרא המלך לאחד הציירים הגדול במדינה, וביקש ממנו לצייר את דיוקנו, ובתמורה יקבל שכר רב. הצייר קיבל את ההצעה בשמחה וניגש היישר לעבודה. לאחר מספר חודשי עבודה הגיע הצייר לארמון המלך ובידו יצירת האמנות, דיוקן מדויק של המלך. ראה המלך את הציור, ובמקום להתלהב מהדיוק הרב, הוא כעס, פניו האדימו והוא נזף בצייר: "אתה לא מתבייש? ככה אתה מבזה אותי? אתה מצייר אותי בעל מום?" הצייר נדהם ואמר, "אדוני המלך, ביקשת דיוקן, זה מה שעשיתי". המלך לא נרגע והורה להשליך את הצייר לכלא בעוון ביזוי כבוד המלך. קרא המלך לצייר נוסף, והטיל עליו את מלאכת הציור. הלה למד מניסיונו המר של הצייר שקדם לו, והחליט 'לשפץ' את מראהו של המלך, הוא יישר את גבו, סידר את עיניו, וכמובן הוסיף לו את רגלו החסרה. לאחר שסיים את עבודתו בא לארמון המלך כדי להראות לו את יצירת המופת. והנה שוב המלך זעף: "מדוע אתה משנה את המראה שלי"? נזף בו, "האם אני לא מושלם במראה הנוכחי שלי שצריך לשפץ אותו?" הוא הורה להשליכו לכלא יחד עם הצייר הראשון... קרא המלך לצייר שלישי וביקש גם ממנו שיוכיח את כשרונו בדיוקנו. הצייר נכנס לדילמה. מה יעשה? כיצד יצייר את המלך? חשב וחשב, ולבסוף הבריק במוחו רעיון. הוא יבליט את מעלותיו של המלך ויסתיר את חסרונותיו, הוא צייר את המלך מהצד כשהוא יורה בחץ וקשת תוך כדי רכיבה על סוס, כך ראו בציור רק רגל אחת, כי השניה הרי מצידי השני של הסוס, הגב היה כפוף כמו כל אדם שיורה תוך כדי רכיבה. וגם עין אחת היתה עצומה כמנהג היונים... המלך כמובן נהנה מאוד מיצירתו ונתן לו את שכרו המושלם...

ללמדנו, כשאנו מביטים בזולת ומזהים בו חסרון כלשהוא, או מבחינים באדם שמתנהג באופן לא ראוי, עלינו לדעת שהכל תלוי איך אנו מציירים את הדברים בדעתנו, כי אפשר לצייר את המציאות כך שתיראה יפה יותר. חז"ל במשנה (אבות א, ו) קוראים לתכונה זו: "וְהָיָה דֵּן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זָכוֹת". זה אמנם לא מובן מאליו אך זה אפשרי בהחלט, וישמע החכם ויוסיף לקח.

"כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם..." (י"א, מ"ד)

מעשה היה בבבל, באיש אחד שהוזמן ע"י אחד לאכול, וראה העני את בעל הבית שלא נטל ידיו לאכילה, ואוכל. עמד העני מהשולחן והלך לו, קרא אותו בעל הבית ואמר לו: שב על מקומך ואכול.

אמר העני: ח"ו שאוכל אני עמך, שעליך כתוב "אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְאֵל תִּתְּאִיו לְמַטְעַמְתִּיו" (משלי כ"ג, ו), שמי שאינו נוטל ידיו - מידה של פורענות שנקראת 'רַע עֵין' שורה עליו. שמעו החכמים את המעשה ונתנו לעני ההוא מאה דינרין. בכה רבי חגי ואמר: 'אשריכם ישראל, אשריכם עוסקים בתורה ובמצוות. ומה מסכנא דהוה כפין ועציר מעוי, נטר גרמיה ולא חייש אלא ליקרא דמריה (פירוש: ומה מסכן זה שהיה רעב ובכל זאת עצר את מעיו ושמר על עצמותיו וחשש לכבוד קונו - הקב"ה), כמה שכר טוב מזומן למי שעוסק בתורה! באו חברים ונשקו לו, עשו לו משתה אחר והזמינו את כל העיר ושמו אותו ראש לכולם (זוהר חדש רות).

מה זכותו הגדולה של עני זה? הוא התאפק! נמנע מלאכול למרות רעבונן וזכה למאה דינרים. זה מובן, זה מסתדר.

אולם לאחר שאמר רבי חגי 'כמה טוב מזומן למי שעוסק בתורה', שהרי גם הוא צריך להתאפק משאר דברים ולהשקיע עצמו בלימוד, מדוע אם כן שמו לאותו עני בראש מדוע הוא חשוב מכולם, הרי קל וחומר ללומד תורה? ויש לומר שבמעשה העני אין רק התאפקות אלא גם תורה יש כאן. שהרי מותר לו לאכול מאותו אוכל, ומדוע לא אכל? מי שלא נוטל ידיים - פורענות סביבו. 'לֶחֶם רַע עֵין', הלחם משפיע. מי שדואג ונזהר מהשפעת הלחם, מי שדואג ונזהר מהשפעה כל כך

רחוקה, ודאי מסוגל הוא לגדול בתורה. ודאי מסוגל הוא להיות מיוחד, שהרי נזהר הוא מהכל מסביב. הוא ראש לכולם. הנה מובא בגמרא (סוף מסכת מכות): 'ד' חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.'

ופרש"י (ד"ה לזכות את ישראל): כדי שיהיו מקבלין שכר במה שמונעין עצמם מן העבירות. לפיכך הרבה להם, שלא היה צריך לצוות כמה מצוות ואזהרות על שקצים ורמשים שאין אדם שאינו קץ בהם, אלא כדי שיקבלו שכר על שפורשין מהן. ותמוה, מדוע שיקבל שכר על מה שבין כך נמאס ולא יאכל בין כך ובין כך? ויש לומר, משום שהוא נמנע מאכילתם בגלל הטומאה, בגלל 'אני ה'' ולא בגלל המאיסות, ובזה מראה אהבתו לקב"ה יותר.

משל, למה הדבר דומה, למי שנתנו לו כוס מלאה דם ובתוכו רעל, מדוע נמנע מלשתות, האם בגלל הדם או בגלל הרעל? הווי אומר בגלל הרעל. הנמנע מכוס דם בגלל ציווי ה' יתברך, מגלה שאהבת ה' גדולה יותר. הפחד מהעבירה וטימטום הלב שמביאה גדול יותר. אם כן גדלותו רבה יותר.

[פירוש אהלי שם]

"וְהִתְקַדְּשְׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדָשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם בְּכָל הַשָּׂרֵץ הָרִמָּשׁ עַל הָאָרֶץ" (י"א, מ"ד) - סיפור

מובא ב'אור החיים': 'וְהִתְקַדְּשְׁתָּם' - אם אתם מתקדשים, אני אקדש אתכם לבל יכנס לגופכם דבר שיקוץ, כפי שאמרו בגמרא (חולין ה:): השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן, צדיקים עצמן לא כל שכן.

ופירושו ה'תוספות' שהכוונה לאכילת איסור הנכנס לגופו של אדם, כי הקב"ה ישמרהו בזה.

ומסופר על רבי יוסף בער מבריסק זצ"ל (בעל "בית הלוי"), שפעם בערב יום כיפור הוצרך לנסוע, ובדרך עבר בעירו של המהר"ל דיסקין ונכנס לראות את פניו. כשבא להיפרד, הציע לו המהר"ל דיסקין שיקח עמו דבר מאכל לדרך, לפי שאכילה בערב יום כיפור - מדאורייתא, וכן שלא יתיש כוחו מהדרך, על כן נתן לו המהר"ל חתיכת עוף ופרוסת לחם.

רבי יוסף בער המשיך בדרכו ועלה לרכבת העושה את דרכה למחוז חפצו. והנה, בדרך הלך ר' יוסף ליטול ידיו לאכילה,

וישב חזרה במקומו ובירך 'המוציא', וכשבא לקחת את חתיכת העוף לאוכלה - הרגיש כי יש בה ריח לא טוב, והחזירה.

לאחר מספר רגעים לקח שוב את החתיכה כדי לאוכלה, ושוב הרגיש ריח לא טוב והחזירה. וכן פעם שלישית.

גוי אחד שישב לידו פנה אליו ושאלו: מדוע מוציא אתה שוב ושוב את חתיכת העוף ומחזירה?...

אמר לו הרב: בכל פעם כשבאתי לאכול את העוף - נדף ממני ריח לא טוב.

אמר לו הגוי: אני 'מבין' בעופות, אריח את העוף ואומר לך האם הוא טוב לאכילה. הגוי לקח את העוף והריחו ואמר לרב כי זה בסדר גמור, אין שום ריח רע. אך הרב אמר לו כי אין הוא מעוניין לאוכלו.

הגוי אמר לרב: אם אתה לא רוצה - אני מוכן לאוכלו. ואכן, הרב נתן לגוי את חתיכת העוף.

כאשר הרב הגיע למחוז חפצו, חיכו לו בתחנה בני אותה העיר כדי לקבל פניו. בין הנוכחים נדחף משהו שמיהר למסור לרב מברק מהמהר"ל דיסקין, בו נאמר כי לאחר שיצא הרב לדרכו, מצאו בחצי העוף שנשאר סרך של טריפה, ולאחר דין ודברים פסקו שהיא טריפה, ולכן אם הרב עדיין לא אכל את החצי עוף - שלא יאכל.

לאחר מכן שאלו את המהר"ל דיסקין כיצד עלה בדעתו לשלוח מברק, הרי נתן לרב את העוף כדי לאכול בדרך, ולא כשיגיע לעירו, שם יש לו כבר מה לאכול?...

אמר המהר"ל: פשוט היה לי כי מן השמיים יסייעו שהרב מבריסק לא יאכל טריפה, אבל כיוון שאני חי בעולם הזה - אני חייב לעשות את שלי ולשלוח מברק כדי להפרישו מאיסורא... [לחזות בנועם ה']

וְאֵת הָאֲרֻנֶּבֶת כִּי מַעֲלַת גֵּרָה הוּא וּפְרָסָה לֹא

הַפְּרִיסָה טְמֵאָה הוּא לָכֵם" (י"א, ו)

הגמל, השפן והחזיר - הם לשון זכר, ואילו הארנבת - לשון נקבה. מה טעם ההבדל? כתב רבנו האברבנאל: בשמות החיות משתנה הלשון לג' צורות: הסוג הראשון - ששמותם מתחלקים לזכר ונקבה, כמו פר-פרה, כבש-כבשה.

הסוג השני - לשון זכר בלבד, כגון גמל, שפן וכו', שאין אומרים 'גמלה' או 'שפנה' (ומה שבמשנה (בכורות פח) כתבו פרה וחזירה, וכן בדף ו' גמל הבא מהגמלה, זהו לשון מושאל של חז"ל. כן פירש הרמב"ן בפרשתנו) והסוג השלישי - תמיד בלשון נקבה, אף הזכר, כגון: ארנבת, חסידה, אנפה, דבורה.

הטעם לחילוק אופן קריאת שמות בעלי החיים נובע מכך שאותם בעלי חיים שהזכר והנקבה שווים בחשיבותם, כלומר, הם בונים את ביתם ואת חייהם בצורה פעילה ובאופן שווה, הרי שמותם מתחלקים לזכר ולנקבה. ואילו אותם בעלי חיים שהזכר חשוב יותר - נקראים בשם זכר בלבד.

ואותם בעלי חיים שהנקבה ממלאת תפקידה לתועלת יותר מהזכר - נקראים על שם הנקבה. דוגמא בולטת לכך היא הדבורה, שבונה בעיקר את הכוורת, והמלכה - שהיא דבורה נקבה - אחראית לדור העתיד, ונתינת הדבש ובניית חלת הדבש - הכל מתפקיד הדבורה הנקבה ולא הזכר, ועל כן נקראים הדבורים על שם הנקבה.

ובארנבת כתבו רבי אברהם אבן עזרא וה'חזקוני', שהן מצויות יותר מהזכרים, והרד"ק כתב כי הזכר נראה כנקבה, ויש אומרים הנקבה חשיבותה גדולה מהזכר או שווה אליו.

ומכאן חשיבות קריאת השמות, שאדם הראשון אחראי לזה אפילו בעלי חיים וקל וחומר לבני אדם, כנודע.

וְאֵת הַחֲסִידָה... (י"א, י"ב)

מדוע החסידה היא עוף טמא, הרי הוא עושה חסד ואין

לה מידת אכזריות?

כתב הרמב"ן רבותינו למדו סימנים בעופות (חולין נ"ט). והן להכיר בהן שאין בעל אותן הסימנים מן המינים האלה האסורים, והסימן הגדול בעופות היא הדריסה, שכל עוף הדורס לעולם טמא, כי התורה הרחקתו מפני שדמו מחומם לאכזריותו וגס ומוליד המריה השרופה השחרחרות, ונותן אכזריות בלב, ואין בכל העולם עוף שידרוס מלבד הנזכרים בפרשה, וכן כתב הרמב"ם (במורה נבוכים).

תמה ה'חידושי הרי"ם' לשיטת הרמב"ן שעוף טמא הוא משום האכזריות, אם כן מדוע אסרה התורה את החסידה, הרי מובא בגמרא (חולין ס"ג) אמר רב יהודה למה נקרא שמה חסידה, שעושה חסידות עם חברותיה, אם כן אין לה אכזריות? ולהלן כמה תירוצים מדוע אין זה חסד: כיוון שעושה חסד רק עם חברותיה זה לא חסד, שמתכוונת לטובתה שהרי אינו עושה רק עם מי שחבר שלה, לכן הוא עוף טמא כך מובא ב'חידושי הרי"ם', וכמו כן ב'דרש והעיון' (פרשת חוקת).

עוד תירצו מפני שסבורה היא שמעשה חסד היא עושה לפנים משורת הדין, בעוד אין זו אלא התנהגות מינימלית.

וב'פרדס יוסף' (אות פ"ה) כתב בשם הרה"ק מאיזביצא שרצון ה' שיהא האדם בעל על מידותיו כמאמר חז"ל (מדרש קהלת רבה ז' ט"ז) כמו שאסור להתאכזר על רחמני, כן אסור לרחם על האכזר, ומי שמתעקש במידותיו הוא היפך רצון ה'. וכל מה שהוא היפך רצונו יתברך הוא בחינת טומאה היפך בחינת קדושה, וחסידה זו מתעקשת במידת החסד לעשות עם חברותיה אפילו כשהם אכזרים ולכן טמאה. [מעדני אשר]

"בְּנֵי אֶהְרֹן נָדָב וָאִבִּיהוּא..." (י, א)

להלן לקט מאמרי רבותינו בעניין נדב ואביהו:

א. לא נמצא בישראל כמותם מלבד משה ואהרן (זח"ג סא, ב).

ב. בכיסאו של שלמה היו מצויירים שני בני אהרן - נדב ואביהו (תרגום שני אסתר א-ב).

ג. 'לא שלח ידו' אלא המתין להם ליום השמיני (תרגום יונתן שמות כד יא).

ד. מהר סיני נטלו גזר דינם למיתה, שנאמר "וַיַּחֲזֹז אֶת הָאֱלֹקִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ" (שמות כ"ד, י"א) זנו עיניהם מהשכינה כאדם שמביט בחברו מתוך מאכל ומשתה.

אמר הקב"ה: אם אני הורגן עכשיו, הריני מערבב שמחת בניי (מדרש ויקרא רבה כ-י).

ה. לא היה בידם אלא עוון זה בלבד, וכל מקום שמזכיר מיתתם - מזכיר סירחונם, שלא יהא פתחון פה לבאי עולם לומר: מעשים מקולקלים היו בידם בסתר, שעל ידי כך מתו (מדרש ויקרא רבה כ-י).

ו. כיוון שראו בני אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל, אמר לו נדב לאביהו: וכי יש לך אדם שמבשל תבשיל בלא אש? מיד נטלו אש זרה, הכניסוה מהכירים (ספרא מכילתא דמלואים).

ז. מיתתן לפני ה' ונפילתם בחוץ, כיצד? המלאך מדדן עד שיצאו ונפלו בעזרה (ספרי במדבר מד).

ח. בשביל ד' דברים מתו בני אהרן: היו שתויי יין, מחוסרי בגדים, בלי רחיצת ידיים ורגליים ולא היה להם נשים (מדרש ויקרא רבה כ-י). ובגמרא (עירובין סג) מובא גם שלא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבם.

ט. שני חוטי אש יצאו מקודש הקדשים ונחלקו לארבע, ונכנסו שניים בחוטמו של זה ושניים בחוטמו של זה, שריפת הנשמה, והגוף קיים (סנהדרין נב).

י. "וַיִּקְדָּשׁ בְּכַבֹּד" (שמות כ"ט, מ"ג) - דבר זה אמר הקב"ה למשה ולא ידעו עד שמתו בני אהרן, כיוון שמתו בני אהרן אמר לו משה: אהרן אחי, לא מתו בניך אלא להקדיש שמו של הקב"ה (זבחים קטו:).

יא. אמר הקב"ה למשה, אמור לאהרן אחיך: חסד גדול עשיתי עמך וכבוד גדול חלקתי לך שנשרפו בניך, אני נתתי אותם לפני מכל המחיצות אפילו למשה אחיך, היאך? ישראל מקיפין את הלוויים, ומשה לוי "וְהַלּוֹיִם יִחַנוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּן הָעֵדֻת" (במדבר א, ג), נמצאתה למד, אהרן ובניו לפני משה בחוץ (פסיקתא רבה מ"ז י"ד).

יב. בכמה מקומות נכתבה מיתת נדב ואביהו, מלמד שהיה צער למקום עליהם, שהיו בני אהרן חביבים (מדרש במדבר רב ב, כג).

יג. כתב 'רבינו בחיי' (בשם הרס"ג): ידוע שאין בכל ישראל גדולים במעלה כנדב ואביהו, שהיו יותר מהזקנים אחר משה ואהרן, ובני ישראל הגדילו בכייתם עליהם יותר מבכייתם על משה ואהרן, לפי שנצטוו על כך ממש רבינו, כפי שאמר "וְאֶחֱיָכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשָּׂרָפָה".

וכתב העמק דבר: ידועים דברי המדרש שבאהרן נאמר "וַיִּבְכוּ אֶת אֶהְרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל" אפילו נשים, ואילו במשה כתיב "וַיִּבְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה", לפי שמידתו של אהרן - אוהב שלום, ומעולם לא אמר לאיש ולא לאישה 'סרחת'. ולא נתבאר מדוע בנדב ואביהו בכו כל בני ישראל, הלא לא מצינו בהם מידה זו כאהרן. ותירץ, שבאהרן נחשב זה דבר חידוש שבכו שלושים יום. מה שאין כן כאן - היה זה בשעת הוצאה וקבורה ואין חידוש שיבכו גם נשים על גדולי ישראל.

אשת החייט לקחה את הקערה אשר חתיכת העוף בתוכה כדי להגישה לפני האורחים החשובים, אך מתוך פחד ורעדה נכשלה בהילוכה ונדנדה את מנורת השבת, ונר של חלב נפל לקערה שהגישה לפני הגר"א...

בני הבית נבהלו, ובתוכם רבי שמואל. הוא ניגש אל הגר"א ואמר לו: יסלח לי רבי ומורי, מהשמיים הוכיחו שטעיתי והלכתי כמותו. 'לא ולא!' החזיר הגר"א, 'מרא דאתרא שפסק להתיר - הלכה כמותו ומחויבים לשמוע בקולו, כפי שכתוב: 'על פי התורה אשר יורוך'. אבל כיוון שאני הוריתי לאיסור, לגביי, תבטל זה הוא בבחינת 'שוויה אנפשיה חתיכה דאיסורא' (עשה זאת על עצמו חתיכת איסור) ולכן מנעוני מהשמים מלהיכשל בדבר שאסרתי. [ע"פ לחזות בנועים ה']

יולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על הארץ (י"א, מ"ד) - הצלה מאכילת

מאכלות אסורים - סיפור

כשאדם אוכל ח"ו מאכלות אסורות, נפשו נטמאת, הרגשותיו לעבודת ה' נחלשות ועולות בו מחשבות לא טובות. וכבר דרשו חז"ל אל תקרא 'ונטמאתם בם' אלא ונטמאתם בם, שהאוכלם נעשה מטומם, דהיינו טמטום הלב.

מעשה נפלא שארע עם הרמב"ם מאיר באור יקרות את דברי חז"ל, כי מאכלות אסורות מטמטמות את נפש האדם, סופר ע"י רבי חיים מבריסק זצ"ל: בזמן ביקור הרמב"ם בתימן, נתוודע אליו גאון אחד מגאוני הזמן, ואחר ששב הרמב"ם לביתו, היה גאון זה כותב אליו שאלות ותשובות תמידין כסדרן. והנה פעם אחת הגיע אליו מכתב מהגאון ההוא, ובו קושיה גדולה ופילוסופיה. והיה בקרוא הרמב"ם את הקושיה, נתפלא עליה מאוד, ותוך שהוא אוזח את ראשו בידיו, אמר: קושיה כזאת איך יעלה על דעת יהודי בראשו... קושיות כאלו אינן עולות על דעת העברי, אלא אם נפשו נפש טמאה. ונמנע הרמב"ם מלהשיב לו מענה על קושיותיו.

במשך תקופת ימים המשיך אותו גאון לשגר לרמב"ם מכתבים, עד שהרמב"ם הרגיש הכרח להשיבו, וכל תשובתו לגאון הייתה: 'צא ובדוק את השוחטים והבודקים בקהילתך'. עם קבלת המכתב מילא הגאון אחר הוראת הרמב"ם, וגילה כי במשך 13 שנים האכילו לו ולכל בני העיר נבילות וטריפות, ומזה נטמאה נפשו, עד שבא לקושיות של מינות ואפיקורסות.

עוד מסופר על הגר"א זצ"ל, כי פעם אחת נזקק להורות שאלה בהלכה אחת של איסור והיתר והתחרט על זה כל ימיו, וכך היו מספרים זקני חכמי וילנא: מעשה שהיה כך היה, בשכונתו של הגר"א גר חייט יהודי תמים וירא שמים, עני ומטופל בילדים. והנה באחד מערבי השבתות של ימי החורף, עלה בידי חייט זה לקנות עוף לכבוד שבת, שחט את העוף אצל אחד השוחטים והביא אותו לביתו בלב שמה. אשת החייט הדיחה ומלחה את העוף ונחפזה לבשלו מבעוד יום, אך מתוך פזיזותה טעתה ותחבה כף של חלב לתוך קדירת העוף, ונתעוררה שאלה של תערובת בשר בחלב. הלך החייט לבית הרב רבי שמואל, שהיה אב בית דין, לשאול את חוות דעתו בשאלה זו. הדרך מדירתו של החייט לבית הרב הייתה ארוכה והיום קצר, והחייט עדיין לא חזר. לפתע נזכרה אשת החייט כי כאן, בחצר שלהם, גר הגר"א. הלכה האישה ושאלה אותו ופסק לאיסור. בינתיים חזר החייט מבית הרב ובשורת שמחה בפיו; הכל כשר! אשת החייט עמדה נבוכה ולא ידעה איך לנהוג. היא סיפרה את הדברים לבעלה, והלה חזר לבית רבי שמואל, וסיפר לו כי הגר"א פסק לחומרא והטריף.

נענה רבי שמואל ואמר לו: לך לביתך ותאכל בשמחה את תבשילך, ואני והגר"א נבוא יחד הערב לטעום מהמטעמים שהכינו אשתך...

בליל שבת, לאחר שקידש רבי שמואל על היין וסעד את לבו, נכנס לבית הגר"א ואמר לו בדחילו ורחימו; מורי ורבי, עפר אני תחת כפות רגליו, אבל אני המרא דאתרא, וכיוון שאני הכשרתי את השאלה שנפלה בבית החייט הדר בשכונתו, הלכה כמותי, וכדי שלא יחולל כבוד הרבנות, אני מבקש מכבוד תורתו ללכת איתי לבית החייט, ושנינו נטעם מהתבשיל שהכשרתי.

'אם המרא דאתרא דורש זאת ממני' - השיב הגר"א - 'מחוייב אני להיכנע לו'.

הלכו לבית החייט, וכשנכנסו לביתו ציווה רבי שמואל לתת להם לטעום מהתבשיל שהכינו לכבוד שבת.

ברכת התורה

"לאֲדָם מַעֲרָכִי לֵב וְחָה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן חייא: דוד (רוחל) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדדה בת נעמה: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר (יוצר תמונות Ai).

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זוהבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זוהבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לפרואות:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א אהרן בן רוזה: משה בן רוזה מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שירה רחל בת נמרה: רות בת לינה: מירית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בנות תורן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מזל מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה אושר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים